

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ
ΚΑΝΟΝΙΚΟ

Βερολίνο, 19 Φεβρουαρίου 2024
Α.Π.: Φ. 2160/ΑΣ 318

ΠΡΟΣ: ΥΠΕΞ/Β3 Δ/νση

ΚΟΙΝ: -ΔΓ ΠτΔ
-ΔΓ Πρωθυπουργού
-ΔΓ Υπουργού
-ΔΓ ΥΦΥΠΕΞ κας Παπαδοπούλου
-ΔΓ ΥΦΥΠΕΞ κ. Φραγκογιάννη
-Γραφείο ΓΓ ΔΟΣ & Εξωστρέφειας
-Α' & Β' Γεν Δ/ντες
-Α1
-ΜΑ ΕΕ
-Προξενικές Αρχές στην ΟΔΓ και Γραφεία ΟΕΥ αυτών (μ.η.)

Υπουργείο Ανάπτυξης (μ.η.)
-Γραφείο Υπουργού (υπόψη Διπλ. Συμβούλου)

Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων (μ.η.)
-Γραφείο Υπουργού

Ελληνογερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (μ.η.)

Επιμελητήρια και Σύνδεσμοι στην Ελλάδα (μ.η.)

ΕΔ: Γραφείο κυρίας Πρέσβως

ΘΕΜΑ: Κύμα περικοπών θέσεων εργασίας στις γερμανικές επιχειρήσεις

Σχετ.: Έγγραφά Πρεσβείας με ΑΠ 217/02.02.2024 και 287/13.02.2024

Σε μια καινούρια και απρόβλεπτη εποχή εισέρχεται η αγορά εργασίας στη Γερμανία, με μεγάλες γ/Επιχειρήσεις να ανακοινώνουν περικοπές χιλιάδων θέσεων εργασίας, ενώ, την ίδια στιγμή, παραμένει το πρόβλημα των εκατοντάδων χιλιάδων ακάλυπτων θέσεων εργασίας λόγω της έλλειψης εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Το παράδοξο αυτό, που τείνει να εξελιχθεί σε διττό δισεπίλυτο πρόβλημα, απασχολεί τόσο τους γ/οικονομικούς εμπειρογνώμονες όσο και τη γ/πολιτική ηγεσία. Μιλώντας στα τέλη Ιανουαρίου σε εκδήλωση της «Συμμαχίας Ευκαιριών» (Allianz der Chancen) – μιας πρωτοβουλίας 65 μεγάλων εταιρειών, όπως η Deutsche Bahn, η Bosch, η Continental, η Siemens και η Deutsche Telekom με στόχο τη στήριξη εργαζομένων, των οποίων οι θέσεις εργασίας κινδυνεύουν να χαθούν – ο Καγκελάριος Scholz υποστήριξε πως «υπάρχει αλλαγή · δεν μπορούμε να προστατέψουμε κανέναν από αυτήν, αλλά μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι η αλλαγή αυτή δεν συνιστά απειλή».

Ωστόσο, τα πρώτα στοιχεία του 2024 δείχνουν όχι απλά αλλαγή αλλά απειλή, καθώς όλο και περισσότερες εταιρείες εφαρμόζουν προγράμματα λιτότητας και περικοπής θέσεων εργασίας:

- Η Bosch, κορυφαίος προμηθευτής αυτοκινητιστικού εξοπλισμού παγκοσμίως, σκοπεύει να περικόψει περισσότερες από 3.000 θέσεις εργασίας στη Γερμανία.

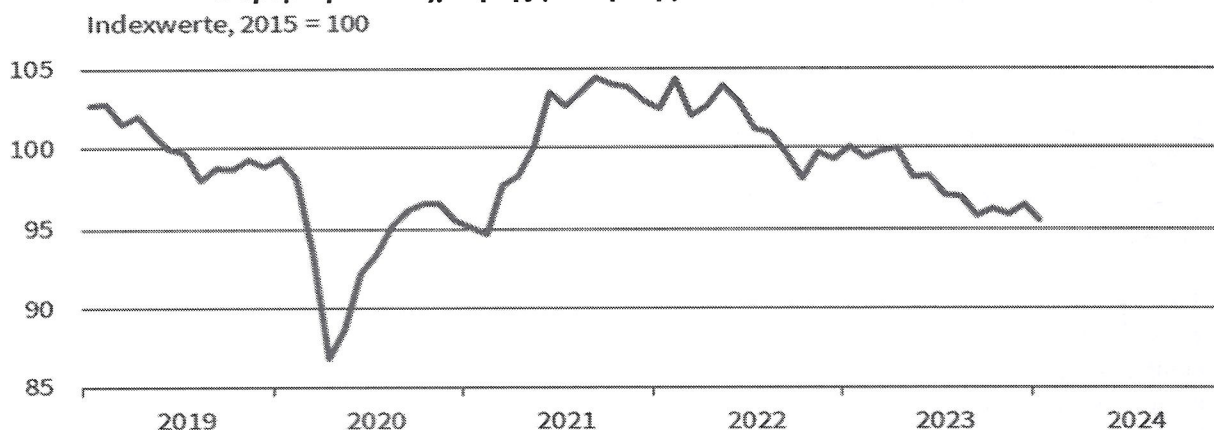
- Οι περικοπές στην ZF, ανταγωνιστική της Bosch, ενδεχομένως να φτάσουν τις 12.000 θέσεις εργασίας.
- Η Continental, ο τρίτος γερμανικός κολοσσός της βιομηχανίας εξαρτημάτων αυτοκινήτου, ανακοίνωσε την περικοπή 5.400 διοικητικών θέσεων και 1.750 θέσεων στον κλάδο της έρευνας και ανάπτυξης (R&D).
- Η εταιρεία κατασκευής οικιακών συσκευών Miele σχεδιάζει να περικόψει 2.000 θέσεις εργασίας και θα μεταφέρει μέρος της παραγωγής της στην Πολωνία, όπου επίσης θα μεταφερθούν 700 επιπλέον θέσεις εργασίας.
- Η γερμανική πολυεθνική λογισμικού SAP θα περικόψει 8.000 θέσεις εργασίας.
- Η Deutsche Bank σχεδιάζει τα επόμενα χρόνια την περικοπή 3.500 θέσεων εργασίας, ενώ θέσεις εργασίας βγαίνουν προς περικοπή και στη φαρμακοβιομηχανία Bayer.

Οι ανωτέρω μαζικές περικοπές / απολύσεις συνιστούν στην πραγματικότητα σύμπτωμα ενός ευρύτερου επώδυνου μετασχηματισμού: οι εταιρείες αναζητούν ψηφιακά επιχειρησιακά μοντέλα και καλούνται να επανεφεύρουν τον εαυτό τους τεχνολογικά. Κατασκευαστές και προμηθευτές αυτοκινήτων, όπως η Bosch και η ZF, προετοιμάζονται για την εποχή της ηλεκτροκίνησης και της πλήρως αυτοματοποιημένης οδήγησης, ενώ η SAP για την απόλυτη κυριαρχία της τεχνητής νοημοσύνης (TN). Ταυτόχρονα, παραδοσιακοί κολοσσοί όπως η Bayer συνειδητοποιούν ότι με τις υφιστάμενες δομές τους δεν μπορούν να παρακολουθήσουν τον επιταχυνόμενο ρυθμό του διεθνούς ανταγωνισμού. Οι επιχειρήσεις εξακολουθούν μεν να χρειάζονται εξειδικευμένο προσωπικό για να αντιμετωπίσουν όλες αυτές τις προκλήσεις, αλλά συχνά όχι το ανθρώπινο δυναμικό που ήδη διαθέτουν.

Επιπλέον, το εκρηκτικό μείγμα αδύναμης οικονομικής δραστηριότητας, επίμονου πληθωρισμού, υψηλών επιτοκίων και ακριβής ενέργειας σημαίνει ότι το κεφάλαιο είναι δυσεύρετο και τα περιθώρια κέρδους περιορισμένοι. Είναι χαρακτηριστικό ότι, λόγω των αυξημένων επιτοκίων δανεισμού, το χρέος της ZF επιβαρύνθηκε σημαντικά το 2023 και προσεγγίζει πλέον τα €11 δις.

Το βαρόμετρο απασχόλησης Ιανουαρίου του Ινστιτούτου Ifo στο Μόναχο επιβεβαιώνει ότι οι εταιρείες περικόπτουν προσωπικό. Σύμφωνα με τον K. Wohlrabe, επικεφαλής ερευνών του Ifo, «η δύσκολη οικονομική συγκυρία αντικατοπτρίζεται πλέον και στον προγραμματισμό του προσωπικού: οι εταιρείες είναι μάλλον απρόθυμες να προσλάβουν νέους ανθρώπους και οι απολύσεις γίνονται όλο και πιο πιθανές». Η απαισιοδοξία επεκτείνεται σχεδόν σε όλους τους κλάδους: στο λιανεμπόριο, όλο και περισσότερες εταιρείες σκέφτονται απολύσεις επειδή λιγοστεύουν οι πελάτες, ενώ απροθυμία νέων προσλήψεων παρατηρείται στους τομείς των υπηρεσιών και κατασκευών.

Βαρόμετρο απασχόλησης για τη Γερμανία του Ινστιτούτου Ifo

Πηγή: Ινστιτούτο Ifo

Τα συμβούλια εργαζομένων και οι συνδικαλιστές ανησυχούν, καθώς, εμπειρογνώμονες της αγοράς εργασίας πιστεύουν ότι οι περισσότεροι από τους εργαζόμενους που επηρεάζονται δεν θα μπορούν εύκολα να μεταβούν σε άλλες κενές και εξίσου καλά αμειβόμενες θέσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, συνδικάτα αντιδρούν με οργή, όπως το IG Metall, που επέκρινε τις ως άνω αποφάσεις της Miele, υποστηρίζοντας ότι «η εταιρεία απομακρύνεται από παλαιότερες υποσχέσεις της περί διατήρησης της υψηλής ποιότητας και προφανώς τώρα εστιάζει στο φθηνότερο και όχι στο καλύτερο». Επίσης, περίπου 3.000 εργαζόμενοι της ZF διαμαρτυρήθηκαν ενάντια στα σχέδια της διοίκησης για περικοπή χιλιάδων

θέσεων εργασίας και πραγματοποίησαν πορεία στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας στο Friedrichshafen. Ύστερα από μια 20ετία συνεχούς υποχώρησης του ποσοστού ανεργίας στη Γερμανία, εκφράζονται για πρώτη φορά σοβαροί φόβοι ότι αυτό μπορεί να αρχίσει και πάλι να αυξάνεται.

Ωστόσο, η σκληρή πραγματικότητα του τεχνολογικού μετασχηματισμού και της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας δεν αφήνει πολλά περιθώρια στις επιχειρήσεις. Η διοίκηση της Miele αποτύπωσε τα δεδομένα αυτά σε εσωτερική ανακοίνωση που εξέδωσε ενόψει της προγραμματιζόμενης μείωσης προσωπικού: «Αυτό που βιώνουμε δεν είναι μια περιστασιακή οικονομική ύφεση, αλλά μάλλον μια διαρκής αλλαγή των συνθηκών πλαισίου που σχετίζονται με εμάς και στις οποίες πρέπει να προσαρμοστούμε.» Σημειωτέον ότι η εταιρεία κατέγραψε απότομη πτώση των πωλήσεών της το 2023, ύστερα από την επιτυχημένη πορεία της το 2022.

Εμπειρογνώμονες συμφωνούν ότι, συγκριτικά με τον διεθνή ανταγωνισμό, το κόστος σε τομείς όπως η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία, η χημική βιομηχανία και η μηχανολογία είναι πολύ υψηλό. Σύμφωνα με τον ειδικό σε θέματα εταιρικού μετασχηματισμού / αναδιάρθρωσης, A. Rüter, «οι διαρθρωτικές αλλαγές πρέπει να είναι βαθιές, μακροπρόθεσμες και οι εταιρείες πρέπει να δράσουν τώρα». Αυτό σημαίνει ότι το επόμενο διάστημα περισσότερες εταιρείες θα ανακοινώσουν νέα και σκληρότερα προγράμματα λιτότητας, συμπεριλαμβανομένων των περικοπών θέσεων εργασίας.

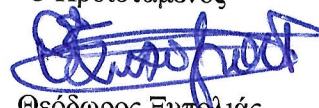
Με τα δεδομένα αυτά, ο Rüter δίνει την εξής απάντηση στο παράδοξο του διττού προβλήματος (περικοπές θέσεων αλλά και έλλειψη εξειδικευμένων εργαζομένων): «Το μεγάλο πρόβλημα είναι ότι στις περισσότερες περιπτώσεις το προφίλ των εργαζομένων που περικόπτονται δεν ταιριάζουν στις θέσεις για τις οποίες υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού.» Επί παραδείγματι, στην αυτοκινητοβιομηχανία πολλοί ειδικοί του R&D διαθέτουν το παραδοσιακό υπόβαθρο του μηχανολόγου μηχανικού, αλλά η ηλεκτροκίνηση απαιτεί προσωπικό εξειδικευμένο στην ηλεκτρολογική μηχανική και την ανάπτυξη λογισμικού.

Η SAP αποτελεί ένα ακόμη χαρακτηριστικό παράδειγμα του αντιφατικού και ρευστού εργασιακού τοπίου: θέλοντας να εστιάσει στην TN, περικόπτει μεν 8.000 «παραδοσιακές» θέσεις εργασίας, αλλά ανακοινώνει το άνοιγμα νέων στοχευμένων θέσεων με περιγραφές όπως “Machine Learning Scientist”, “Data Platform Engineer” ή “Business Transformation Advisor”. Ο επικεφαλής της SAP, C. Klein, εκτιμά ότι το 1/3 των περίπου 8.000 επηρεαζόμενων υπαλλήλων θα μετακινηθεί σε άλλες θέσεις μετά την επανακατάρτισή του. Στο πλαίσιο αυτό, η εταιρεία αυξάνει τον προϋπολογισμό επανακατάρτισης κατά 50%. Πάντως, εκπρόσωποι των εργαζομένων της SAP εκτιμούν ότι, εκτός από την TN, η πρόθεση απομάκρυνσης βετεράνων υπαλλήλων είναι ένα ακόμη κίνητρο για την υλοποίηση των εξαγγελθεισών περικοπών.

Αντίστοιχες πρωτοβουλίες επανεκπαίδευσης αναλαμβάνουν και άλλες γ/εταιρείες, όπως η Bosch και η Continental, με την τελευταία να ανοίγει κέντρο επανακατάρτισης στο Gifhorn, όπου η εκεί μονάδα θα κλείσει έως το 2027. Παράλληλα, οι γ/επιχειρήσεις αποφεύγουν ακόμη να καταφύγουν στο «σκληρό» εργαλείο των απολύσεων, καθώς οι περισσότερες περικοπές υλοποιούνται μέσω μέτρων, όπως τα «πακέτα αποζημίωσης» για οικειοθελή αποχώρηση, η πρόωρη συνταξιοδότηση κ.ο.κ.

Ωστόσο, σε ένα τόσο ρευστό περιβάλλον κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει τη μελλοντική στροφή των γ/επιχειρήσεων στις απολύσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Bayer παρέτεινε για μόλις ένα χρόνο (έως το 2026) την ισχύουσα συμφωνία διατήρησης θέσεων εργασίας, που έχει υπογράψει με το Συμβούλιο Εργαζομένων. Παράλληλα, η επανακατάρτιση / επανεκπαίδευση έχει εγγενείς περιορισμούς, καθώς, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο ειδικός σε θέματα αυτοκίνησης, S. Bratzel, «είναι δύσκολο ένας μηχανικός, που ασχολείται 30 χρόνια με αντλίες έγχυσης καυσίμου, να μετατραπεί σε ειδικό TN».

Ο Προϊστάμενος

Θεόδωρος Ευπολιάς

Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄